

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigessimvm-Octavvm De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An impotentia respectiva impedimentum sit Matrimonij contrahendi. §. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

- dandi, seu excludendi substitutum probatum fuerit matrimonium esse contractum in articulo mortis, estd legitimatio teneat; commun orque sententia doceat non esse excludendum substitutum, vt constat ex his quæ referunt Gutierr. & Sanchez locis allegat. ac fati probabile est, & fortè verius substitutum excludat. Quippe nequit dici fraudem committere aduersus substitutum, qui iure suo vitur, facitque actum honestum, & à iure sibi permissum. Præterea iniqua intentio patris contrahentis matrimonium non debet priuare filium hæreditate ob legitimationem sibi proueniente, cum verus legitimus sit, eamque hæreditatem non à patre, sed ab instituente accipiat, vti docuit Sarmiento libro 1. selectar. cap. 6. numero 8. Menchaca libro 3. controuerf. vsu frequent. capite 4. numero 5. Ioannes Garcia de nobilit. gloss. 2. i. numero 59. & in tract. de hypotheca post contractum. num. 14. Spino in speculo testament. glossa 15. in princ. numero 106. Molin. tom. 1. tractatu 2. disp. 172. ad finem. Sanchez libro 7. disputatio. 105. numero 10.
- 8 Verum si impotentia non sit perpetua, sed temporalis impedimentum non præstat matrimonio contrahendo, vti tradit D. Thom. ferè ab omnibus receptus in 4. dist. 34. quest. vn. art. 2. in corp. Petrus de Ledefm. quest. 58. art. 1. in difficult. princip. paulo ante solutionem argumenti Rodrig. 1. tom. summ. capite 235. numero 1. Sanchez disp. 92. numero 4. Gutierr. de matr. cap. 112. numero 3. Coninch. disp. 31. dub. 7. numero 78. Paul. Layman lib. 5. summ. tract. 10. par. 4. capite 11. numero 5. & 2. & alij apud ipsos. Quippe impotens pro aliquo tempore, & non in perpetuum absolute potens est, potest ergo absolute obligari ad copulam habendam.
- 9 Si rament ea impotentia temporalis diu duratura sit, illius concitus matrimonium contrahens peccabit mortaliter, si alteri coniugi suam impotentiam non manifestet ob grauem deceptionem, & iniuriam, quam illi irrogat vsu coniugali priuans, quem ipse putabat expeditum habere, vt bene probat Sanch. lib. 7. disp. 92. numero 5. Gutierr. de matr. cap. 112. num. 4.
- 10 Quod si impotentia siue temporalis, siue absoluta matrimonio iam contracto superueniat, nullatenus illud dissolueri potest, tamen consummatum non sit, quia matrimonium ratum solâ professione Religionis soluitur, vt contra Gratianum, & alios ex communi sententia docet Sanchez disp. 102. à numero 3. Gutierr. de matr. cap. 116. num. 1. Et probat Textus in capite si qui 32. quest. 7. Et in cap. si uxorem. 32. quest. 5. Quibus non obstat can. quod proposuisti, eadem causa. & q. Et cap. ex litteris de Frigidis, & maleficiis. vbi ob impotentiam conceditur licentia transeundi ad aliud matrimonium, quia intelligi debet de impotentia matrimonium antecedente, non subsequente.
- Difficultas est, qualiter hæc impotentia superueniens matrimonio vsu impediat?
- 11 Cui difficultati dicendum, si superueniat impotentia verum semen effundendi, vt quia vir post matrimonium vtroque testiculo orbatum, non impedit debiti petitionem, & redditionem, vt bene docuit Toler. lib. 7. sum. capite 12. numero 4. quia per accidens contingit non posse veram copulam coniugalem habere, verumque semen effundere. At si impotentia sit seminandi intra vas ob imbecillitatem viri, vel feminæ arduum, aliãve causam non prohibet his coniugibus tactus, oscula, & amplexus absque pollutionis periculo, vti docent omnes. Imò nec copulam coniugalem, dum certi non sunt semen esse extra vas effundendum. Quare quonies spes aliqua subest intra vas seminandi, toties poterunt ad copulam conari, tamen videant sæpe extra vas semen effundi, siquidem procurant rem licitam, scilicet copulam coniugalem, quam sibi esse possibilem credunt: vti colligitur ex cap. laudabilem de Frigidis, & maleficiis. vbi triennium conceditur ad inuestigandam potentiam. Sic Sanch. lib. 9. disp. 17. numero 20. Nauarr. cap. 23. num. 60. & in cap. consideret. de poenitent. disp. 5. num. 48. Henriq. lib. 1. cap. 15. num. 4. Laym. lib. 5. tract. 10. par. 4. cap. 11. num. 4.
- 12 Quod si impotentia superueniens non sit copulæ, sed generationis, eo quòd mulieri conser fetus semper mortuos parere, aut se manifesto vitæ periculo exponi si concipiat, ex Medicorum iudicio non videtur obligata reddere; quia nemo tenetur debitum alteri soluere cum tam graui sui, proliue detrimento. At petere, & reddere ei licet, quia ob vitandum incontinentiæ, & salutis animæ periculum iustè periculum corporis sustinere potest, maxime cum hoc periculum non sit ita certum; non enim certum est prolem ex copula esse suscipiendam, & casu quo suscipiatur esse in partu periculaturam: vt bene Sanch. lib. 7. disp. 104. num. 8. & 11. Coninch. disp. 31. dub. 7. num. 87.

§. III.

An impotentia respectiua impedimentum sit matrimonij contrahendi?

- 1 Impotentia respectiua est comparatione huius, & non alterius.
- 2 Impotentia respectiua si perpetua sit dirimit matrimonium contrahendum.
- 3 Qualiter cognoscatur hæc impotentiam non à natura, sed à maleficio prouenire?
- 4 Quomodo aliqui consentant ex maleficio oriri non posse impotentiam perpetuam. Verius est oppositum.
- 5 In dubio, An ex maleficio nascatur impotentia perpetua, vel temporalis, triennio coniuges copulæ carnali vacare debent?

Impotentiam respectiuam appellamus, ob quam coniux impotens est ad congressum cum hac femina, vel quia virgo est, vel quia est nimis arcta, vel quia ab extrinseco ob maleficiam impeditur, idcirco est duplex impotentia, alia naturalis, seu à natura proueniens, alia artificialis, seu ab extrinseco emanans.

Quocumque ex his modis detur impotentia modò perpetua sit, hoc est quæ absque peccato, vel graui corporis periculo tolli nequit impedimentum est matrimonij contrahendi, vti latè docet Sanch. lib. 7. disp. 93. à nem. 2. Gutierr. cap. 112. num. 39. & 20. & cap. 113. à num. 1. Basil. Ponce, lib. 7. cap. 61. per totum. Coninch. disp. 31. dub. 7. à numero 77. Paul. Layman. lib. 5. summa tract. 10. par. 4. capite 11. à numero 3. Et de impedimento à natura proueniente est ferè expressus Textus in cap. fraternitatis de frigidis, & maleficiis. Et de impedimento maleficij probat Textus finalis 33. quest. 1. & de frigidis, & maleficiis. Et ratione euidenter conuincitur. Nam per matrimonium euidenter conuincitur. Nam per matrimonium coniuges sibi inuicem obligantur, vt via caro fiant, quam obligationem subire nequeunt, si copula illis sit impossibilis, tamen cum aliis possibilis sit.

Cognoscitur autem hæc impotentiam non à natura, sed à maleficio prouenire ex parte viri, si sentiat aliquando genitalium organum inflari, & erigi nocte, vel in vigilia polui, & cum vult feminæ accedere subito laxari, & concitissimè frigidus enim nullo ex his motibus agitur, nec dum appetitum veneris sentit. Ex parte feminæ indicium est prouenire impotentiam ex maleficio, si nimis horreat vnum sibi copulari volentem, nullaque via pettrahi possit ad accessum, cum tamen circa alios moueatur, & excitetur, vel comparatione viri nimis arcta reddatur, cum tamen competum sit aliis similibus non reddi.

Sed non desunt Doctores, qui sentiant ex maleficio oriri non posse impotentiam perpetuam, quia nullum est maleficiam, quod tolli non possit, vel Ecclesiæ exorcismis, vel saltem ab Authore maleficij, vel ab alio maleficio. Ergo nulla est ex maleficio impotentia perpetua, siquidem humana industria cessare posse sic docuit Glossa in cap. finalis 33. q. 1. & in cap. fraternitatis de Frigidis, & maleficiis. Innocent. in 4. laudabilem. s. eodem. tit.

Sed contraria sententia scilicet posse dari impotentiam perpetuam prouenientem ex maleficio verissima est, vti docuit D. Thom. in 4. d. 34. quest. vnica art. 3. in corpore, quem ferè omnes sequuntur teste Sanch. disput. 94. à num. 8. Gutierr. de matrim. cap. 113. à num. 1. Basil. Ponce, lib. 7. cap. 65. num. 6. colligiturque expressè ex cap. fin. 33. quest. 1. quod esto si cuiusdam Archiepiscopi, vsu, & consuetudine Ecclesiæ approbatus est, vti censent Doctores in cap. fin. de Frigidis & maleficiis. per Textum ibi, & probatur ex leg. 5. regia, & fin. tit. 8. par. 4. Et ratione conuincitur, nam experientia teste reddi coniux potest ex maleficio sic impotens ad copulam, si frigidus à natura esset, quia maleficio destructa est generatiua potentia, neque humana industria reparari potest. Quod si impotentia non sit destructa, sed solum maleficio ligata, & impedita, contingere potest, vt hoc ligamen, & impedimentum tolli nequeat, ordinariis Ecclesiæ exorcismis aliòve medio licito. Nam esto Author maleficij, & quicumque alius signa malefica remouere possit animo destruenti pactum cum demone iustum, fortè Author maleficij mortuus est, nec reperitur alius qui hæc signa remouere sciat. Ergo eo casu censenda est impotentia perpetua.

In dubio, An ex maleficio nascatur impotentia perpetua, vel temporalis, triennio coniuges copulæ carnali vacare debent, quam si perficere non poterint, declarandum est ad esse perpetuam impotentiam, ex Textu in cap. fin. de frigidis, & maleficiis. & tradit ex communi Sanch. lib. 7. disp. 94. num. 11. Gutierr. cit. num. 7.